

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 643-ҳадис

وَعَنْ حَابِيرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَنِ اجْتَمَعَ بِنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ التَّرَاثُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ مُجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنَكُمْ أَحْلَاقًا، وَإِنَّ أَبْعَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَلُكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ التَّرَاثُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ وَالْمُتَقَبِّلُونَ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَدْ عَلِمْنَا التَّرَاثُونَ وَالْمُتَشَدِّقُونَ، فَمَا الْمُتَقَبِّلُونَ؟ قَالَ: «الْمُتَكَبِّرُونَ» رَوَاهُ التَّرمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ [2018].

«الثَّرَاثُ»: هُوَ كَثِيرُ الْكَلَامِ تَكَلُّفًا، «وَالْمُتَشَدِّقُ»: الْمُتَطاوِلُ عَلَى النَّاسِ بِكَلَامِهِ، وَيَتَكَلَّمُ بِمَا فِيهِ تَفَاصِحًا وَتَعْظِيمًا لِكَلَامِهِ، «وَالْمُتَقَبِّلُ»: أَصْلُهُ مِنَ الْفَهْقِ، وَهُوَ الْمُتَبَلَّءُ، وَهُوَ الَّذِي يَمْلأُ فَمَهُ بِالْكَلَامِ، وَيَتَوَسَّعُ فِيهِ، وَيُغْرِبُ بِهِ تَكْبُرًا وَارْتِفَاعًا، وَإِظْهَارًا لِلْفَضِيلَةِ عَلَى غَيْرِهِ.

وَرَوَى التَّرمِذِيُّ [2005] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُبَارَكَ رَحْمَةُ اللَّهِ فِي تَفْسِيرِ حُسْنِ الْخُلُقِ قَالَ: هُوَ طَلاقَةُ الْوَجْهِ، وَبَذْلُ الْمَعْرُوفِ، كَفُّ الْأَدَى.

Жобир розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, менга энг суюклигингиз ва қиёмат куни энг мажлиси яқинингиз хулқлари чиройлигингиздир. Албатта, менга энг ёмон кўринадиганингиз ва қиёмат куни энг узоқ бўладиганингиз «сарсор», «муташаддиқ» ва «мутафайқиҳ»ларингиздир», деганларида, саҳобалар: «Эй, Аллоҳнинг Расули, «сарсор» ва «муташаддиқ»ларни билдик. «мутафайқиҳ» нима?» дейишиди. Шунда у зот: «Мутакаббирлар», дедилар.

Ином Термизий ривоят қилиб, ҳасан ҳадис, дедилар..

Сарсор - такаллуф билан сергаплик қилувчи.

Муташаддик - оғзини тұлдириб, мақтаниб, үзича фасоҳатли, катта гапиравчы.

Мутафайқиҳ - оғзини тұлдириб, бошқалардан үзини фазилатли санаб, кибр билан гапиравчы.

Имом Термизий Абдуллоҳ ибн Муборак роҳимаҳуллоҳдан ҳусну хулқ ҳақида қуидагида изоҳни ривоят қилдилар.

Хусну хулқ - очиқ юз, яхшилик улашиш ва озор беришдан үзини тийишdir.

Манба: hadis.islom.uz

